

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden **vasárnap**.

Felelős szerkesztő: Márkovich János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Helyes gazdálkodás.

A boldogulásnak főkövetelménye, hogy helyesen gazdálkodjunk. Dolgozzunk is bármily kis tőkével, ha helyesen gazdálkodunk vele, boldogulni fogunk, de fektessünk be még annyi pénzt vállalatunkba, ha helytelenül számítottunk, tönkre megyünk.

Ez a tény a megélhetésnek és az a körül végzendő munkáknak minden terén érvényesül, miért is az esetben, ha azt nem tartjuk szem előtt és nem úgy dolgozunk, ahogy kell, meddő munkát végzünk, melynek hasznát sohasem fogjuk látni.

Egy-egy példával bizonyítani fogjuk ennek igaz voltát:

Ha a kereskedő kis tőkével nyit üzletet s nem vesz nagyobb hitelt igénybe, mint a milyen kis üzletével arányban áll, ha háztartását sem fekteti nagy alapra, a kiadásokat megszorítja és szorgalommal ápolja üzletét, boldogulni fog. Ha ellenben még oly nagy tőkével kezd dolgozni, aránytalan hitelt vesz s kiadások dolgában sem tartja be a kellő mértéket, nem állhat meg, hanem előbb-utóbb, de feltétlenül tönkre megy.

Az iparosra nézve ugyanezen körülmények és tényezők mérvadók és ugyanezek mérvadók a gazdára nézve is. Mindenkinek saját szakmájában, saját munkakörében kell a követelményeket kellően alkalmaznia, mert mihelyt akár csak egy kissé szem elől téveszti azokat, mulasztást követ el, mely megboszulja magát.

Ha például a gazda nagy tőkével dolgozva elmulasztja azon óvintézkedéseket megtenni, melyeket a helyes gazdálkodás megkíván, ha termését nem biztosítja jég ellen, tűz ellen, ha egyéb ingóit s ingatlanait is biztosítatlanul hagyja, mit ér minden munkája, ha jégvihar pusztítja el termését, avagy tűzvész takarja hamu alá, nemesak egy évi termését, hanem minden ingóit, ingatlanait, amelyek megszerzéseért éveken át kellett dolgoznia!

Ha ellenben kis tőkével dolgozik, imént említett társánál jóval kisebb területet munkáltat meg, de érett, tapasztalt eljárással megóvja magát a veszteségtől, boldogulni s vagyonban gyarapodni fog, ha ugyan a többi követelményt is szem előtt tartja, melyet vagyonszerzés céljából követni kell.

Ezen követelmények között mintegy első helyen áll a már említett takarékoság, mert ahol az hiányzik, ott minden kereset kevés és ott vagyonszaporodás nem lehet.

A túlhajtott kiadások ugyanis lavina módjára emelkednek, az egyik vonzza a másikat s a vagyon, a kereset rovására elhatalmaskodnak fölöttünk. Azért tartsa be mindenki idejekorán a kellő határokat, hogy ekként saját és családja jövőjéről gondoskodjék.

Helyes gazdálkodás útján haladva és szorgalom, iparkodás mellett mindenki célt ér, ha ugyan a szeszélyes sors haladásának útját nem állja s nem tiltja meg neki, hogy komoly tervét megvalósítsa.

Igen, a szeszélyes sors, melynek kezében mindnyájan vagyunk, nem ritkán lép utunkba a nélkül, hogy kérdezné, elvégeztük-e teendőinket, gondoskodtunk-e már szeretteinkről, nem fog-e korai halálunk nekik a lelki fájdalomon kívül nagy anyagi veszteséget is okozni. A sors ezen szeszélye ellen nem védekezhetünk eléggé, mert elővigyázat s orvosi tudomány nagyon sokat érnek ugyan, de teljesen meg-

TÁRCA.

Köszeg környékéről.

Irta: V. Kerékgyártó Árpád.

Ahány ház, annyi szokás. Ahány tájék, annyi változat. Mindegyik mással dicsekedhetik, mással köti le figyelmünket. Nyugat-Magyarországon egész sereg fejlődő városka igyekszik magát jelentőssé tenni. Talán a határszélen kevésbé voltak útjában a hazánkon átviharzó csapásoknak, meg talán lakóiknak vére is más ütemben pezseg, mint a szín-magyaroké. Mert valljuk meg őszintén, a magyarnak régi tulajdona az édes lustaság, amely meglegszik a fennálló közállapotokkal, s nem törekszik többre az egyedi elégnél.

Az a vidék, amelyről szólni akarok, német hatás alatt áll. És ez a hatás adja a lüktető erőt a fejlődő városoknak: a szép történelmi múltú Szombathelynek, Köszegnek és Sopronnak.

A Bakonyon át gyalog jöttem Pápaiig, onnét a technika gépei vittek a kis magyar Alföldre keresztül. Csak olyan ez is, mint a másik, nagyobbik társa. De míg ott nap hosszát is elutazik az ember, míg hegyet láthat, addig itt alig tűnik el a Bakony bazaltjának utolsó kúpja (a Nagy-Somlyó hegy), már is feltűnnek az Alpok nyúlványai, a köszegi hegyek és a Borostyánkői hegység. Szombathelyről indul ki a köszegi vici-

nális vasút. Amíg az elkészült néhány kilométeres útjára, bőven elég idő állt rendelkezésemre, hogy a várost megtekintsem.

Hazánk vidéki városai között az elsők közt szerepel Szombathely. Meglátszik rajta, hogy város, nemcsak a neve az. Rendezett utcák emeltes házakkal, szobrok, sétaterek, vízvezeték, villamos világítás és vasút, díszes középületek: ezeket jegyezhetem fel Szombathelyről. Még a domboldalon fekvő kálvária kertjébe is kijutottam, s az egészen modern, nagyvárosias kioszkból élveztem a házak tömkelegére nyíló kilátást.

Az este már Köszegen talált. Meglepett a városka, mert többet nyújtott, mint amennyit vártam. De már az első lépések után észrevettem, hogy olyan világba jutottam, amelyet idegen, nem tősgyökeres magyar szellem hat át. Az utcán a német szó járja. A kereskedők németül hirdetnek. Bizony a szállóban is inkább csak Goethe nyelvén tudtam boldogulni. Csak a kocsisok magyarok, nem is értik a német beszédet. Az osztrák vigécek elárasztják a kis városkát és hogy mennyire követelők, erre nézve felemlítem, hogy fülem hallatára szidta le valamelyik bécsi cég utazója a kocsist, mert nem tudott németül.

A városkát jellemzi mindaz, ami a fejlődő városokat általában: kövezett utcák, csatornázás, vízvezeték. Minden utcasarkon ott a csap, ame-

lyet nyáron az úttest öntözésére is felhasználnak. Csak a világítás nem tökéletes még, de már kétszülöben van a városi villamos telep.

Köszeg környékét alaposan meg akartam ismerni. Sokat hallottam igéző környékéről, setéltl erdeiről. Megvan körülötte minden feltétel, amely egy kis városkában kellemessé teheti a tartózkodást. Keletre a Gyöngyös-patak táguló völgye néhány dombot mos partjain, azután csakhamar kijut a kis magyar Alföldre.

Nyugatra minden átmenet nélkül 700—800 méter magas hegyek emelkednek. Nem amolyan agyag dombok, hanem gránitból és kemény palából álló hegység. Ahol csak agyag az altalaj, ott az első csapadék járhatatlanná teszi az utakat, a meleg pedig porral borítja be az erdőt is. A források gyéren adnak vizet. Nyáron elszikkadnak. A meszes kőzetek termő rétege sem ment a sártól, a tikkasztó napokon azonban kifogástalan. Forrásai rendszeresen nincsenek. A kemény gránit talajon azonban akár szakadó esőben haladjunk, legföljebb átázik a lábunk az útszéli fűtől, a sár ismeretlen rajta. Volt benne másutt elég részem. A kemény kőzetek forrásaira pedig hálás szívvel emlékszem vissza, mint minden turistára. Nem fősvénykednek az üdítő itallal, meg aztán a javát is adják! Mintha csak jég-rezervoárjaik volnának valahol a föld alatt.

nem védhetnek bennünket. Ha csak saját ismerőseink körében széjjel tekintünk, hány esetben látjuk, hogy hiányzik a szerető, gondos atya, aki családjáért oly szívesen dolgoznék. És hány esetben látjuk, hogy munkájának, keresetének hiánya nagy nélkülözéseket okoz a visszamaradt családnak. Pedig, ha minden úgy történt volna, ahogy a szorgalmas, takarékos atya akarta, bizony nem nélkülöznének.

Nem történhetett úgy, mert a sors nem engedte meg, hogy addig éljen, amíg családja részére már kellő összeget összehakarított. Korán halt meg s így 20—25 évi takarékoság helyett csak 4—5 évnek, vagy még kevesebbnek csekélyke összege maradt meg.

Nos, hogy halála ily korán következett be, az szerencsétlenség, melytől családját meg nem óvhatta, de attól, hogy halála ily nagy anyagi veszteséget okozzon, családját bizony megóvhatta volna!

Biztosíthatott volna halála esetére oly összeget, melyet családja megkapott volna tekintet nélkül arra, hogy ő arra mennyit fizetett be. Mert a biztosító-társaság ilyen esetekben az ekként biztosított feleknek az egész összeget fizeti ki, melyre más, szerencsésebb körülmények között évek hosszú során át kellene fizetni.

Az életbiztosítással tehát mindenki gondoskodhatik saját és családja jövőjéről. Ha azután balsors éri, családja anyagilag el van látva akként, amint a biztosítással ellátni akarta, ha pedig eléri azt a kort, amelyet a biztosítás megkötése alkalmával tartamnak kitűzött, ő maga kaphatja meg a biztosított összeget, ha ugyanis ennek megfelelően biztosított.

A helyes gazdálkodás egyik főkövetelménye lévén a takarékoság, mondhatjuk, hogy a takarékoság kellő eredményének főkövetelménye a helyes takarékoság. Ha

nem helyesen, nem ügyesen takarékoskodunk, megtörténhetik, hogy hiábavaló munkát végezzük, hogy utunkba jő a balsors s nem engedi meg, hogy családukról kellően gondoskodjunk. Ha ellenben ezen eshetőség ellen biztosítással védekezünk, ha ekként nemesak félig, hanem teljesen gondoskodunk családukról, akkor nyugodtan törekedhetünk célunk felé s a nyugalomból új erőt meríthetünk célunknak szerencsés eléréséhez. K. K.

Egyetemi hallgatók estélye.

A f. hó 5.-én megtartott egyetemi estély nem mindenben felelt meg a hozzá fűzött reményeknek. Mi, akik szemtanúi voltunk egyetemi hallgatóink fáradhatatlan, lelkes munkájának, melynek célja egy jól sikerült, fényes és Erzsébetváros összes intelligens elemét felölelő mulatság rendezése és a jótékony célok legszebbike, a szenvedők és betegek felsegélése volt, fájdalommal konstatáljuk, hogy az a lelkes ügybuzgalom, amelyért ifjúságunknak hálás elismeréssel kell adoznunk, nem hozta meg a várt gyümölcsöt.

Tíz óra felé járt az idő, mikor a csinosan díszített pazar fényű terem gyér közönségének talpa alá rázendíthette Csikai, a fáradhatatlan cigány, a „Nem ütök a jogászt agyon“ kezdetű csárdást. A hajnali 5 óráig tartó mulatság folyamán nagyobb hullámokat nem vető, langyos kedv mellett folyt a tánc.

Az első négyest 24 pár táncolta. Az estélyen megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Gencsy Gyuláné, Gyárfás Károlyné, Horváth Ákosné, Jakabffy Albertné, dr. Király Gézané, Kovácsy Albertné, Lengyel Árpádné, Madaras Gáborné, Maklái Jenőné, Mélékovits Antalné, Nagy Árpádné, Papp G. Mártonné, Réz Károlyné, Szabó Ivánné, Szenkovits Miklósné, dr. Szentpétery Kristófné, Zakariás Ferencné. Leányok: Antalffy Erzsike, Ávedik Vilma, Gencsy Rózsika, Gyárfás Erzsike, Issekutz Antónia, Kovácsy Ilonka, Kovácsy Ilonka (Csávás), Lengyel Pepike, Mélékovits Aranka, Nagy Irénke, Papp Erzsike, Réz Katinka, Réz Nelli, Szenkovits Annuska, Zakariás Pepike, Zakariás Terézke.

Ide iktatjuk a felülfizetéseket és egyben tolmácsoljuk a rendező bizottság hálás köszönetét úgy a védnök uraknak, mint a felülfizetőknek a jótékony cél érdekében hozott áldozataikért.

A védnök urak 20—20 koronával járultak hozzá a költségek fedezéséhez. Felülfizettek: Antal Jakab 2 K, Brösztel Gyula 2 K, dr. Eitel Frigyes 7 K, Gaál József 14 K, Henzel Simon 2 K, Heinz Mihály 2 K, Jakabfy Albert 3 K, László Pál 1 K, Mühlsteffen Gusztáv 7 K, Nagy Árpádné 1 K, Nagy János 5 K, Pungutz Manó 1 K, Réz Károly 3 K, Schwarz Vilmos 7 K, Szentpétery György 2 K, Veres Pál 1 K, Weinstein Zoltán 2 koronát.

HIREK.

„Erzsébetvárosi Hirlap.“

1907. január hó 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 6 K — fill.

Fél évre . . . . . 3 K — fill.

Negyed évre . . . . . 1 K 50 fill.

Kérjük azokat a t. vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetésük december hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy a díjakat a kiadóhivatalba küldjék.

Választás. A városi képviselőtestület kiegészítése f. hó 10.-én történt meg, Csathó Gábor alispán elnöklété mellett. A kisorsolt tagok újból bejutottak, az elhalálozás folytán megüresedett helyekre pedig megválasztottak: dr. Szentpétery Kristóf, Szentpétery György, dr. Király Géza és Puskás László.

Egyházközségi tanácsgyűlés. A helybeli latin szertartású római katolikus egyházközség tanácsa f. hó 14.-én az állami elemi fiúiskola értekezleti szobájában tartja évi rendes gyűlését több fontos, az egyházat érdeklő ügyben.

A gimnáziumi bálról, amely lapunk lezárása után vette kezdetét, jövő számunkban referálunk.

Bűvész-előadás lesz ma este a „Takarék-pénztár“-szálló dísztermében. A spiritizmus, hipnózis és szomnambulizmus köréből tart előadást és néma képletet mutat be Bauer Sándor tár-

Köszeg környékén a német befolyás nemcsak a nyelvben látszik meg, hanem a társadalmi életben is. Ebben a városban már megvan a német turisztika nyoma. Itt már nem nevettek ki a háti zsákomat, mint Szombathelyen, s mögöttem lépten-nyomon hallottam a „Bergsteiger“ kifejezést. Ezek már tudják, hogy turista alact nem azt kell érteni, aki kényelmes automobilon száguldja be a világot, hanem azt az utast, akinek lábai a szürkéi. Az egész környéken jelzett utak mutatják a kiránduló útirányát.

Első utam az Ó-házhoz vezetett. Az Ó-ház 609 m. magas erdőkoszorúzza hegy, a várostól mintegy másfél órányira. Tetején réges-régen még Zsolt vezér alapította régi vár állott, ma az a kimagasló emlék foglalja el helyét, amelyet a Turista-Egylet községi osztálya emelt a millennium emlékére. Gyümölcsös ligetek között vezet az út, amelyek majdnem kétharmad részben százados szelid gesztenyefákból állanak. Azután tölgyesek következnek. Végre előttünk áll a kilátó torony kellemes pihenőkkel ívei alatt. Mint mindenütt, ahol hegyekkel érintkezik a síkság, elragadja a lelket a szép kilátás: a végtelen síkság itt-ott kimagasló toronnyal és a hullámozó bércnek egymáshoz simuló sokasága.

Sokkal szebb a kilátás a Dunántúl legmagasabb csúcsának, az Irott kőnek tetejéről. Ez a

pont már valamivel távolabb esik Köszegtől, Rohonc község közelében emelkedik, mintegy 4 órányira a várostól. 883 m. magas csúcsán fatorony emelkedik a fenyővel kevert erdő fölé, s feltárja egész Nyugat-Magyarországot. Északra a hegység szélén Köszeg, távolabb a Rozália hegység körvonalai; keletre a nagy síkság; délre a Borostyánkői hegység, s nyugatra a hegyek egész tömkelege. Ezek már a stájerországi Alpokhoz, a Wechsel-csúcs hegyesportjához tartoznak.

A fölvezető út a legkellemesebb. Folyton erdőben visz a „Hármas-határ“ csúcs aláig, ahol menedékház kínál pihenővel. Nem valami modern, de azért kielégítő. Mellette az egész vidéken jó vízeről híres Hermann-forrás önti habjait. Micsoda élvezet lett volna partjainak sejtelmes csendjében költeni el a turisták hideg ebédjét! De olyan parázs kis zivatart kaptam, hogy a víz patakokban omlott az utakon keresztül.

Rövid fél óra alatt azonban elállt az eső, s jöllehet az ég még meg-megzendült, áthaladtam az itt kezdődő fenyvesen, s egy óra múlva már a csúcsra vezető gerinc faszorában jártam. Jobbról fiatal tölgyek, balról nem kevésbé ifjú fenyők borultak össze fejem fölött. Azután a toronyból bámúltam bele a világba. Fölöttem villámló égbolt, alattam kavargó ködtömeg, azontúl a megvilágított Alföld, s nyugatra gyönyörű szivár-

vány, körülbelül épen hazánk határa felett. Itt, itt éreztem, hogy mit veszít az, aki vakon elfordul a szabad természettől. Itt tanultam meg, hogy mi az igazi élvezet!

A hegység aljában apró német, itt-ott magyar falvak épültek. A lakosság fő foglalkozása a gyümölcs-tenyésztés. A falvak alakja emlékeztet az osztrák falvakéra. A házak összeépítve, a tisztaság meglepő, s minden ház előtt felfutó szőlő nehezedő fűrtökkel. Külsőjük igen megnyerő, nem kevésbé lakosságuk is, amelynél szívesebb népre ritkán akadtam.

Ilyen község a várostól másfél órányira erdős völgyben rejtőzködő „Velem“ magyar lakossággal. Azért említem, mert fölötte félkörben magas csúcsokkal körülvett hegyen búcsújáráhellyé kápolnája, a „Szent Vid“ kápolna emelkedik. A kápolna fekvése gyönyörű, s a kilátás a környező völgyekbe, az azokon túl emelkedő hegyekre, elől a síkra, lent az apró falusi házakra igazán megkapó.

És mégis olyan kevesen keresik föl e szép helyet: néhány vidéki s egy-két fővárosi család, amelyek ott szoktak nyaralni. Mikor jön el az az idő, midőn az erdélyi ember nyugatra, a nyugati magyar Erdélybe fog utazni, hogy megismerje hazáját?

HIRDETÉSEKET

jutányos árban elfogad az

„ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP“

kiadóhivatala.

Szőlőoltványokat

amerikai
sima alanyveszőket
europai
sima veszőket

mindent első minőségben szállít:

az erzsébetvárosi
kereskedelmiszövetkezet
szőlőoltványtelepe.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan Réthy-félét kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el!Ha köszvényben, reumában,
ischiasban szenved, vegyen üveg

Dr. Flesch-féle

köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-,
hát- és derékfájást, kezek és lábak gyenge-
ségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan
gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt
észlelhető. Kapható

Dr. Flesch E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerárában

Győr, Baross-út 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona.
Húzamosabb használatra való „Családi“
üveg ára 5 korona. 3 kis, vagy 2 „Családi“
üveg rendelésnél már bérmentve, után-
vétellel küldök. 106 12-34

Többféle honi cikkek gyári raktára.

Szentpétery István utóda cég Erzsébetvároson

ajánlja béli cikkekkel u. m.: selymek, gazék, batisztek, csipkék és betétek,
keztyük, legyezők, Echarpsok és toll boák, béli piquet ingek, valamint férfi-
gallérok-, kézelők- és nyakkendőkkel dúsan felszerelt raktárát.

Becsés pártfogást kér

THEODOROVITS J. ISTVÁN.

Mindennemű bőrárak, sport- és pipere cikkek.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Erzsébetvároson kapható, DRASER PÁL urnál.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.